

Доброго дня

Займаючись від 2000 року реставрацією історичної спадщини вежового годинникарства в Україні, я з 2002 року намагаюсь достукатись до серця парафій, на чиїх дзвіницях залишилися сліди вежових годинників, знищених у радянські часи.

Стан церковних пам'яток наводить мене на думку, що в часи, коли ці церкви та костели були збудовані, люди жили краще, бо за тих часів годинники коштували дорожче, ніж тепер, але такі були встановлені. А зараз їх не можуть навіть просто відновити - не вистачає грошей.

Поступово в Україні минають часи, коли священники говорили мені: "Годинник зараз не на часі, в мене в Костелі тече дах і немає вітара". Частина Костелів відновили свої годинники, знищені в цент - у Миколаєві на львівщині був тільки іржавий циферблат з однією стрілкою, а з трубок органу діти плювали папером на уроках. Тепер там годинник відновлено. Так само, як годинники костелів у Золочеві, Кутах, Рогатині, Білобожниці. Всього разом із світськими спорудами я виготовив на порожньому місці 52 годинники, вже є замовлення ще на 3.
<http://www.horlogerie-suisse.com/forum/viewtopic.php?f=2&t=19631&hilit=ukraine&start=15>

Збираючи інформацію про вежові годинники в Україні, діючі та недіючі, у Самобрі я натрапив на чутки, що їх міський годинник радянська влада привезла з міста Мостиська. Місцеві "умільці" доробили до нього електродвигуни, котрі мають піднімати гирі, коли ті опускаються до самого низу. Через це годинникар не мусить часто ходити накручувати годинник. Одного разу двигун не вимкнувся, коли гиря була на самій горі, і обірвав трос - гиря пролетіла всю вежу і пробила перекриття кількох поверхів.

З часом, крім годинників, я почав займатись церковними дзвонами - їх правильною розвіскою, автоматизацією бою, бо важко в наш час мати людину, що буде весь час при церкві дзвонарем. На цей час усі мої годинники мають "голос", відбивають години і чверті, а подекуди і складні мелодії.

На церкві в Борщові години відбиває фігура монаха

<http://www.patrimoine-horloge.fr/jac-borschiv.html>

На дзвіниці колишньої грецької церкви у Києві (тепер Нацбанк) 9 голландських настроєних по нотах дзвонів відбивають Гімн України, "Ой на горі козаки йдуть" та ін. Найбільша моя дзвіниця з 12 дзвонів зроблена "з нуля" в Сімферополі - від підсилення вежі до встановлення автомату бою і запису мелодій. Причому "православний" бій дуже швидкий, йому аналогів немає в світі, а це потребує досконалого обладнання - по-суті, це музичний інструмент.

Від 2008 року, коли в мене вже був достатній досвід, щоб зі мною рахувались інші годинникарі (у тому числі і швейцарські), я пройшов 4 стажування у Франції, здебільшого в радіусі 200км від Парижу, де розміщені годинники фірми Маміас. Вони опікуються також дзвонами Собору Нотр-Дам- де-Парі, де я стажувався теж.

З 2010 року я зайнявся також фігурками, що рухаються при годиннику, як це є на багатьох храмах Європи і нема ніде в Україні. <http://www.patrimoine-horloge.fr/jac-nobilis.html>.

Хотілось би зробити такі фігурки також і на духовні мотиви. Через кризу зупинився проект, де на церкві у Львові мала проходити вся історія України.

Від 2000 року я створив повністю власне виробництво обладнання, від механізмів до циферблатів, автоматичних ударників та фігурок (крім відливання дзвонів - все своє). Це вигідно, дешевше ніж закордонні, дозволяє гнучко реагувати на замовлення, а не "ставити те, що продається". Я бачив у Франції європейські механізми - це здебільшого пластикові біленькі шестерні, які зносяться за 10 років - як у Києві на Михайлівському соборі.

В моїх механізмах тільки сталь і бронза, вони значно важчі, більші, на механізм я даю довічну гарантію, оскільки бачив, як зношені старі механізми, і скільки треба часу моїм, щоб досягти подібного стану.

Ще одна перевага власних механізмів - дешевий ремонт. Тоді як імпорتنі потрібно у разі поломки купляти нові, запчастин немає, а згорена електроніка ремонту не підлягає. Крім цього, я бачив, що більшість європейських фірм є перекупниками обладнання, хоча не афішують цього, переклеюють марку. При гарантійному ремонті це мені створило одного разу велику проблему, коли електронний блок пішов кочувати з Франції до Італії, і так назад і не повернувся. Здебільшого фірми, що роблять щось одне - наприклад, ливарня дзвонів - продають весь асортимент обладнання для дзвіниць - від годинників до автоматів бою. Але це лише перекупники.

Важливою частиною годинника Костелу є дзвін. Годинник бачить дуже мало людей протягом дня, а його бій чують у радіусі кілька кілометрів, особливо в тихі зимові ночі. З одного боку, він має чисто прагматичне значення - людина спить і крізь сон рахує 5 ударів - значить ще можна поспати трохи до ранку. Але з іншого боку, я сам відчув, як примушує думати про вічне бій, коли постійно працюю біля годинника - тільки що било шосту - а вже сьома година - як швидко минає життя!!!

<http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=256956>

<http://www.gazeta.lviv.ua/life/2012/04/13/2420>

З повагою,
Олексій Бурнаєв
годинникар